

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM**
Allmänna avdelningen
Enhet 14

DOM
2014-07-30
Meddelad i
Stockholm

Mål nr
13615-14

KONKURRENSVERKET	
2014-08-01	
Avd	
Dnr	
KSnr	Aktbil

SÖKANDE

Karlströms Golv AB, 556095-8075

Ombud: Karl Nilsson
Tenders Sverige AB
Nygatan 34
582 19 Linköping

MOTPART

Region Gotland, Tekniska nämnden
621 81 Visby

SAKEN

Överprövning av offentlig upphandling

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår ansökan.

Dok.Id 505394

Postadress

115 76 Stockholm

Besöksadress

Tegeluddsvägen 1

Telefon

08-561 680 00

E-post:

forvaltningsrattenistockholm@dom.se

Telefax

08-561 680 01

Expeditionstid

måndag – fredag

08:00-16:30

YRKANDEN M.M.

Region Gotland genomför en upphandling avseende ramavtal för golv-
arbeten, "Årsavtal 2014", som förenklat förfarande enligt 15 kap. lagen
(2007:1091) om offentlig upphandling, LOU. I tilldelningsbeslut den 5 juni
2014 meddelade Region Gotland att man beslutat att träffa avtal med tre
leverantörer, nämligen L-Golv HB (L-Golv), GolvKula Leif Karlström
samt Per Hallströms Golv AB (Hallströms). Som motivering angavs att
dessa tre leverantörer hade lägst pris. Det framgår av utvärderingen att
Karlströms Golv AB (Karlströms) kom på fjärde plats i rangordningen av
de kvalificerade anbudena.

Karlströms begär överprövning och yrkar att upphandlingen ska rättas på
så sätt att anbudena från L-Golv och Hallströms ska förkastas. Till stöd här-
för anför Karlströms bl.a. följande. I förfrågningsunderlaget anges, under
punkt AFD. 221 och AFD.222, att entreprenören ska arbeta efter någon typ
av dokumenterat kvalitetslednings- respektive miljöledningssystem och att
exempel på rutiner ska redovisas i anbudet. Detta måste betraktas som två
separata krav. Även av svarsbilagan framgår det att exempel på rutiner ska
redovisas i anbudet. L-Golv har till sitt anbud bifogat dokumentation om
egenkontroll för kvalitetsledning, men har inte gjort det avseende miljö-
ledning utan anbudet saknar exempel på sådana rutiner. L-Golvs anbud
borde därför ha förkastats. Under punkten AFB.52 anges att leverantörens
personal ska ha yrkesbevis eller motsvarande kunskaper för de arbets-
uppgifter som de utför. Allt arbete ska utföras med yrkesskicklighet och de
metoder som är vedertagna i branschen. Hallströms uppfyller inte detta
krav eftersom Hallströms inte är GVK-auktorisert i golvbranschen utan
bara BKR-auktorisert av Byggkeramikrådet. Det betyder att vid arbete
med plastmattor, eller tätskikt i våtrum, saknar Hallströms auktorisation
som säkerställer att i branschen vedertagna metoder tillämpas. Hallströms
har inte bifogat yrkesbevis eller motsvarande i svarsbilagan trots att detta

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM
Allmänna avdelningen

DOM

är ett krav enligt punkten AFB.31 i förfrågningsunderlaget. Hallströms har dessutom inte bifogat exempel på egenkontrollsystem, avseende kvalitetsledningssystem såsom krävs under AFD.221, eftersom bifogat dokument från Byggkeramikrådet avser förslag på keramik-, kakel- och klinkersarbeten och inte golvarbeten. Av dessa skäl borde Hallströms anbud ha förkastats. Karlströms kom i utvärderingen på fjärde plats och var alltså en placering ifrån att tilldelas ett ramavtal. Karlströms har därmed lidit skada av att Region Gotland i strid med likabehandlingsprincipen godtagit två anbud som inte uppfyller skall-kraven.

Region Gotland bestrider ingripande enligt LOU och anför bl.a. följande. Region Gotland betecknas enligt legaldefinitionen i 2 kap. 19 § LOU inte som en upphandlande myndighet. Upphandlande myndighet är Tekniska nämnden i Region Gotland, vilken har behandlat anbudsgivarna likvärdigt och icke-diskriminerande. Denna upphandling gäller ramavtal för entreprenader med en beräknad kostnad understigande 15 prisbasbelopp, cirka 660 000 kr. Vid avrop specificeras omfattning av entreprenaden, liksom av egenkontroller och miljöarbete. Med hänsyn till upphandlingens omfattning, och för att möjliggöra småföretagares deltagande, har det ställts enkla krav. Kravet i AFD.22 är att det ska finnas någon typ av dokumenterat kvalitets- och miljöledningssystem. Det finns inga krav på certifiering eller revisioner, utan ett väl fungerande egenkontrollarbete räcker. L-Golv har i sitt anbud bifogat ett exempel på egenkontroll och detta har bedömts fullt tillräckligt. Kravet i AFB.52 är att anbudsgivarens personal ska ha yrkesbevis eller motsvarande kunskaper för de arbetsuppgifter de utför. Yrkeserfarenhet är fullt tillräckligt. Inga intyg har efterfrågats utan det räcker att anbudsgivaren kryssar i anbudsformuläret. Hallströms har godkänt kravet i AFB.52 och anbudet uppfyller därför detta krav.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Allmänt

I målet är fråga om ett förenklat förfarande enligt 2 kap. 24 § jämfört med 15 kap. 3 § LOU. Tillämplig lag är därför i första hand 15 kap. LOU och de paragrafer som hänvisas till i 15 kap. 2 §, bl.a. hela första och sextonde kapitlen. Enligt 1 kap. 9 § LOU ska upphandlande myndigheter behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

Av praxis följer att det strider mot likabehandlingsprincipen att utvärdera och anta ett anbud som inte uppfyller skall-kraven, se t.ex. EU-domstolens avgörande C-243/89, Stora Bält. Även om EU-direktivet inte är direkt tillämpligt på 15 kap. LOU, är EU-domstolens praxis till tolkningshjälp. Om upphandlande myndighet har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § LOU eller någon annan bestämmelse i denna lag, och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten enligt 16 kap. 6 § LOU besluta att upphandlingen ska göras om eller rättas.

Frågan om upphandlande myndighet ska anses vara Region Gotland eller Tekniska nämnden vid Region Gotland saknar varje betydelse för utgången i målet. Förvaltningsrätten vill dock påpeka att Region Gotland är både en kommun och ett landsting och därmed uppfyller rekvisitet för upphandlande myndighet i 2 kap. 19 § 1 LOU, samt att förfrågningsunderlaget presenterar Region Gotland som upphandlande myndighet. Region Gotlands påstående att Region Gotland inte skulle vara en upphandlande myndighet lämnar förvaltningsrätten därför utan avseende.

L-Golvs anbud

I förfrågningsunderlaget punkt AFD.221 anges att "entreprenören *skall* ha någon typ av dokumenterat kvalitetssystem. Exempel på egenkontroll *skall* redovisas i anbudet". Under punkt AFD.222 anges att "entreprenören *skall* arbeta efter någon typ av dokumenterat miljöledningssystem. Exempel på rutiner *skall* redovisas i anbudet".

L-Golv har till anbudet bifogat en checklista över allmän egenkontroll. Denna innefattar följande punkter: fuktkvot relativ fuktighet betong, fuktkvot relativ fuktighet trä, fall m m, täckning frånluft, täckning tilluft, brandlarm, täckning av brandvarnare, städning/avtäckning, återvinning, brännbart avfall och miljöfarligt avfall. De tre sistnämnda punkterna får betraktas som typiska miljöledningssystem. Förvaltningsrätten delar Karlströms uppfattning att egenkontroll för kvalitetsledning respektive miljöledning är två olika krav, men anser att L-Golv uppfyller båda kraven och att inget krav ställts på att egenkontroll av de båda ledningssystemen måste redovisas i varsitt dokument. Skäl att förkasta L-Golvs anbud på denna grund saknas därför.

Hallströms anbud

I förfrågningsunderlaget, punkt AFB.52, anges bl.a. att anbudsgivarens personal *skall* ha yrkesbevis eller motsvarande kunskaper för de arbetsuppgifter de utför, och att allt arbete ska utföras med den yrkesskicklighet och de metoder som är vedertagna i branschen. Hallströms har kryssat i rutan "Ja" på denna punkt i anbudsformuläret. Det anges inte i förfrågningsunderlaget att yrkesbevis måste bifogas anbudet, att anbudsgivaren ska styrka sin yrkesskicklighet eller att GVK-auktorisering måste finnas. I flera kammarrättsavgöranden har uttalats att en upphandlande myndighet inte har någon skyldighet att kontrollera att uppgifterna som en anbudsgivare lämnat är riktiga, såvida inte omständigheterna i det enskilda fallet ger anledning att ifrågasätta detta, jfr dom av Kammarrätten i Sundsvall

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM
Allmänna avdelningen

DOM

den 30 november 2005, mål nr 3243-04; dom av Kammarrätten i Göteborg den 15 juli 2011, mål nr 6417—6422-10; dom av Kammarrätten i Jönköping den 27 september 2011, mål nr 1472—1474-11; dom av Kammarrätten i Stockholm den 20 mars 2014, mål nr 6514-13. Det har inte framkommit några omständigheter som ger skäl att ifrågasätta att Hallströms har yrkesbevis och yrkesskicklighet. Vad Karlströms anger om att anbudet ska innehålla de begärda handlingarna i svarsbilagan är därför irrelevant. Skäl att förkasta Hallströms anbud på denna grund saknas således.

Hallströms har vidare till sitt anbud, utöver miljöpolicy, bifogat kvalitetsdokumentet "Egenkontroll enligt BBV, Byggkeramikrådets branschregler för våtrum". Bland punkterna på checklistan finns bl.a. "Underlagen uppfyller branschreglernas krav Golv", "Lutning på golv mot golvavlopp uppfyller branschreglernas krav", "Golvbrunn installerad", "Golvbrunnen är fast monterad och korrekt placerad", "Finns andra genomföringar i tätskikt än avlopp i golvet?". Det är ostridigt att Byggkeramikrådets dokument omfattar klinkersarbeten, vilket oftast utgör golvarbeten, även om klinkers också ibland används på badrumsväggar och trappor m.m. Med tanke på att kravet i förfrågningsunderlagets punkt AFD.221 är så allmänt hållet, samt att vad som efterfrågas endast är "exempel på egenkontroll", anser förvaltningsrätten att det exempel som Hallströms bifogat är tillräckligt relevant avseende golvarbete för att uppfylla kravet. Skäl att förkasta Hallströms anbud på denna punkt saknas därför.

Slutsats

Karlströms har inte påvisat några skäl att L-Golvs anbud borde ha förkastats och inte heller några skäl att Hallströms anbud borde ha förkastats. Det saknas därför skäl för ingripande enligt LOU och Karlströms ansökan ska avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Information om hur man överklagar finns
i bilaga 1 (DV 3109/1A LOU).

Robert Johansson

Rådman

David Munck har föredragit målet.

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Stockholm.

Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagandet för offentlig part räknas från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress där klaganden kan nå för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.
2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

I mål om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling eller lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.